

§ 39

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

HEL 2020-001855 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta:

"Taustaa

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa on osittain hyödynnetty hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksuista (HE 310/2018 vp), joka annettiin eduskunnalle joulukuussa 2018, mutta jonka käsittely raukesi keväällä 2019. Rauenneessa esityksessä ehdotettiin asiakasmaksulainsäädännön kokonaisuudistusta. Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hallituksen esityksestä lausuntonsa kaupunginhallitukselle 21.8.2018 § 195.

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan useita samoja uudistuksia kuin rauenneessa asiakasmaksulakiesityksessä, joskin esitykset eroavat muutamilta osin. Eroja selostetaan tarkemmin hallituksen esitysluonnoksen sivuilla 43–46.

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa asiakasmaksulainsäädäntöön kii-reellisimmät uudistukset ennen myöhemmin toteutettavaa asiakasmaksulainsäädännön kokonaisuudistusta, joka kytkeytyy valtakunnalliseen sosiaali- ja terveystalvelujärjestelmän uudistukseen. Esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset ovat oikeansuuntaisia ja ne vastaavat useissa kohdin käytännön palvelutoiminnassa havaittuja säädösmuutostarpeita, jotka nyt tuotaisiin lain tasolle.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset asiakasmaksulakiin parantaisivat monella tapaa asiakkaan asemaa, koska muun muassa maksuttomia palveluja lisättäisiin ja maksukattoa laajennettaisiin. Toisaalta muutokset vähentäisivät maksutuottoja. Muutokset yhtenäistäisivät valtakunnallisesti asiakasmaksukäytäntöjä, mikä lisäisi asiakkaiden yhdenvertaisuutta. Tämä tulee esille erityisesti ehdotetuissa asumispalvelumaksuja koskevissa säännöksissä.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta. Lausuntopyyntö on 23 kohtaa, joista kukin sisältää ehdotetun pykälän. Ministeriö pyytää säännösehdotuksista pykäläkohtaista lausuntoa.

2 a § Maksun periminen

Säännöksen otsikointia olisi hyvä muuttaa säännöksen sisältöä paremmin kuvaavaksi.

Ehdotetun pykälän sanamuotoa olisi syytä selkeyttää siten, että 1 momentin ensimmäinen virke muotoiltaisiin seuraavasti: "Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle maksusta lasku". Esitysluonnoksessa lasku rinnastuu tasamaksuissa päätökseen, johon voi hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksesta ehdotetaan säädettäväksi esitysluonnoksessa muutoksenhakua koskevassa 15 §:ssä. Selvyyden vuoksi oikaisuvaatimuksen tekemisestä olisi perusteltua säätää tässä pykälässä lisäämällä siihen uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin muutoksenhausta laskuun. Ehdotettu 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi.

Tulosidonnaisen palvelun antamisesta tehdään hallintopäätös, johon voi hakea muutosta oikaisuvaatimusteitse. Koska asiakkaalle annettava lasku on hallintopäätöksen täytäntöönpanoa, ei ole tarkoituksenmukaista, että jokaisesta yksittäisestä kyseistä hallintopäätöstä koskevasta laskusta olisi erillinen mahdollisuus hakea muutosta, kuten ehdotetussa pykälässä annetaan aihetta olettaa. Tältä osin esitysluonnosta olisi perusteltua täsmentää.

Pykälä on muutoin kannatettava, eikä laskun vähimmäistietoihin ole lisättävää.

2 b § Päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta

Yhdenmukaisuuden vuoksi oikaisuvaatimuksen tekemisestä olisi perusteltua säätää tässäkin pykälässä lisäämällä siihen uusi 2 momentti vastaavalla tavalla kuin edellä 2 a §:n osalta on todettu.

Asiakasmaksupäätöksen sisällöllinen sääntely on kannatettava ehdotus, jotta asiakkaat tietäisivät päätökseen sisältyvät palvelut ja niistä perittävät maksut perusteluineen. Asiakkaat tulisivat kohdelluiksi yhtäläisin periaattein valtakunnallisesti. Säännösesitykseen olisi perusteltua lisätä asiakkaan informoimiseksi, että hänen tulisi olla yhteydessä pykälän 5 kohdassa tarkoitettuun tahoon esitysluonnoksen 10 j §:ssä tarkoitetuissa asiakasmaksuun vaikuttavissa tilanteissa. Tällainen tilanne

olisi esimerkiksi asiakkaan tai hänen perheensä maksukyvyyn muuttuminen olennaisesti, minkä takia asiakasmaksu tulisi tarkastaa.

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu

Jos varatun palvelun käyttämättä jättäminen ei olisi aiheutunut hyväksyttävästä syystä, voitaisiin maksu esitysluonnoksen mukaan jättää perimättä, jos periminen olisi kohtuutonta. Kohtuuttomuuden arviointi tapauskohtaisesti voisi johtaa epäyhtenäiseen soveltamiskäytäntöön ja vaarantaa asiakkaiden tasapuolista kohtelua. Voimassa olevan lain sanamuoto ei sisällä kohtuuttomuuden arviointia ja on siitä syystä tarkoituksenmukaisemmin muotoiltu. Esitysluonnoksen 11 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä, joiden arviointiin sisältyisi mahdollisuus ottaa huomioon myös kohtuuttomuus.

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävän maksun eli niin sanotun sakkomaksun perimisen ikärajaiksi asetettu asiakkaan 15 vuoden ikä on perusteltua siirtää esitysluonnoksessa esitetyllä tavalla asetuksesta lain tasolle. On hyvä, että tietosuojan ja salassapitoon liittyvä sääntely on myös otettu esitysluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa huomioon 15–17-vuotiaiden kohdalta.

Sakkomaksun periminen edellyttäisi varauksen yhteydessä asiakkaan informoinnin sakkomaksun perimisen mahdollisuudesta siten, että asiakas riittävästi ymmärtää informoinnin sisällön. Asiakkaan riittävän ymmärtämisen määrittäminen ja todentaminen saattaa muodostua haasteelliseksi, jos asiakkaat kiistävät ymmärtäneensä saamansa informaation sisällön myöhemmin. Tästä syystä olisi perusteltua, että pykäläehdotuksen 1 momentin toiseksi viimeinen virke poistettaisiin.

Pykälän 2 momentissa ehdotettu sääntely tilanteissa, joissa kunta on varannut palvelun asiakkaille, on lähtökohtaisesti kannatettava. Momentin soveltaminen edellyttää kuitenkin perusteluihin tutustumista, joten momentin sanamuotoa olisi tästä syystä perusteltua täsmentää.

Ehdotetut muutokset, jotka koskevat käyttämättä jätetyistä palveluista perittäviä maksuja, ovat palvelujen käyttöasteen kohentamiseksi kannatettavia.

5 § Maksuttomat terveyspalvelut

Pykäläesityksessä on otettu huomioon puutteita ja epäkohtia, joita käytännön toiminnassa on havaittu. Tämä on linjassa tasa-arvoisen sosiaali- ja terveystalouden kanssa, jossa pyritään hoidon esteiden poistamiseen ja ennaltaehkäisevään perusterveydenhuoltoon.

Maksuttomien palvelujen valikoiman lisääntyminen lisää todennäköisesti niiden kysyntää ja käyttöä.

6 a § Maksukatto

Maksukaton säännösten siirtäminen asetustasolta lain tasolle on kannatettavaa lainsäädännön selkeyttämiseksi. Pykälässä on perusteltuja täsmennyksiä muun muassa lyhytaikaisen laitoshoidon tai laitospalvelun maksujen huomioimisesta maksukatossa.

Jatkossa maksukattoon sisältyisi lyhytaikainen laitoshoido, mutta ei lyhytaikaishoitoa palveluasumisessa. Tämä asettaisi asiakkaat eriarvoiseen asemaan, sillä laitoshoidon vähentämisen myötä entistä useammin lyhytaikaishoitoa järjestetään palveluasumisyksiköissä.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että kunta voisi kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Asiakas saisi nopeammin päätöksen maksukaton täyttymisestä, kun tietojen keräämiselle ei tarvitsisi pyytää joka kerta erikseen lupaa. Tämä helpottaisi viranomaistyötä.

Maksukaton seurantavollisuuden pysyminen asiakkaalla on kunnan näkökulmasta hyvä asia, koska mahdollinen seurantavollisuus ei olisi olemassa olevilla järjestelmillä mahdollista. Selvyyden vuoksi olisi perusteltua siirtää maksujen seuranta asiakasmaksuasetuksen sääntely asetuksesta lakiin.

Toimeentulotuesta maksettujen asiakasmaksujen ottaminen huomioon laskettaessa maksukaton kertymistä on perusteltua huomioituna toimeentulotuen viimesijaisuus.

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus

Pykälän otsikko "palvelun pitkäaikaisuus" ei ole riittävän informatiivinen huomioon otettuna pykälän koko sisältö, joten säännöksen otsikointia olisi hyvä täsmentää.

Pykälässä luodaan perusta sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisten asumispalveluiden maksujen määräytymiselle. Voimassaolevassa lainsäädännössä ei ole säädetty kyseisten palveluiden asiakasmaksuista. Muutos on erittäin merkityksellinen erityisesti yhdenvertaisuuden kannalta.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa virkkeen "... maksua ei kuitenkaan saa periä ... lääkinnällisestä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua kuntoutusta laitoksessa eikä lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua"

huollosta.” Virkettä lienee syytä korjata: ”... annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettusta kuntoutuksesta laitoksessa eikä ...”

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Katso 7 b §:n kommentit soveltuvin osin.

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Pykäläehdotuksen 2 momentissa on esitetty tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettujen verovapaiden sosiaalietuuksien huomioimatta jättämisestä asiakasmaksun perustana olevan tulon määrittämisessä. Esitetty tuloverolain 92 §:ään viittaaminen on perusteltua sujuvan toimeenpanon ja selkeämmän lainsäädännön kannalta, kuten kyseisen säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissakin todetaan.

Muutos parantaisi myös veteraanien asemaa, koska ylimääräistä rintamalisää eikä veteraanilisää huomioitaisi jatkossa enää tuloina. Pykälän yksityiskohtaiset perustelut eivät täsmää säännöstekstin kanssa veteraanilisan osalta. Perusteluissa sivulla 65 todetaan, että veteraanilisästä säädettäisiin erikseen pykälän 2 momentissa. Näin ei nyt esitysluonnoksessa ole.

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa

Esitetty sääntely tosiasiallisten asumismenojen huomioimisesta on lähtökohtaisesti hyvä ja selkeä.

Pykäläehdotuksen 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tuloista vähennettävistä todellisista asumismenoista ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen, perhehoitoon tai laitoshoidon siirtymistä. Vähennyksenä otettaisiin huomioon omistusasunnon kulut kuudelta kuukaudelta, vuokra-asunnon vuokra irtisanomisajalta ja asumisoikeusasunnon käyttövastike kolmelta kuukaudelta. Säännöskohtaisista perusteluista ilmenee kuitenkin sekä omistus- että vuokra-asunnon osalta, että kyse on enintään kuuden kuukauden ajasta omistusasuntojen ja enintään kuukauden ajasta vuokra-asuntojen osalta. Tarkoitus lienee sama myös asumisoikeusasuntojen kohdalla. Lisäksi lienee syytä lisätä itse säädöstekstiin, että kyse on enimmäisajoista, joilta aiheutuneet asumismenot huomioidaan.

Esitysluonnoksen 3 momentin sanamuoto ja säännöksen yksityiskohtaiset perustelut jättävät epäselväksi, miten asiakkaan todelliset asumismenot tosiasiallisesti huomioitaisiin asiakasmaksua määritettäessä

asiakkaan siirryttyä säännöksessä tarkoitettuihin palveluihin. Edellä todettu huomioiden säännöstä perusteluineen tulisi täsmentää.

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa

Säännöksen 1 momentissa ehdotetaan otettavaksi huomioon vähennyksinä kohtuulliset asumismenot tehostetun palveluasumisen maksun määrittämisessä. Kunnalla on mahdollisuus vaikuttaa tehostetussa palveluasumisessa asiakkaalle aiheutuviin maksuihin. Näin ollen asumismenojen tulisi lähtökohtaisesti olla asiakkaalle kohtuulliset, minkä vuoksi asumismenot tulisi ottaa huomioon pääsääntöisesti todellisen määräisinä. Asiakkaalla ei myöskään ole välttämättä tosiasiallista mahdollisuutta valita tehostetun palveluasumisen paikkaa, joten hän ei voi itse vaikuttaa merkittävästi omiin asumismenoihinsa.

Säännöksessä esitetään huomioitavaksi lääkekustannuksia enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vuosiomavastuun suuruusena. Esitys on hyvä, koska valtaosalla asiakkaista on suuria lääkekustannuksia.

10 e § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu

On perusteltua siirtää jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua koskeva sääntely asetuksesta lain tasolle.

Pitkäaikainen asumispalvelu tulisi kokonaan sääntelyn piiriin, ja maksun määräytyminen perustuisi palvelua koskevaan päätökseen kirjattujen palvelutuntien lukumäärään sekä pykälässä säädettyihin tuloarjoihin ja maksuprosentteihin. Esitetty sääntely selkeyttäisi asiakasmaksun määräytymisen perusteita. Koska asiakasmaksun määräytyminen muuttuisi täysin, on vaikea arvioida muutoksen vaikutuksia asiakkaan tilanteeseen tai kunnan talouteen. Tämä on todettu myös esitysluonnoksessa. Ehdotettu maksuprosentin muuttuminen tunneittain aiheuttaisi runsaasti hallinnollista työtä, koska palvelutunnit voivat vaihdella asiakaskunnassa, jota sääntely koskee.

Pykäläehdotuksen perusteluissa jatkuvasta kotona annettavasta palvelusta ja pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävää maksua koskevassa esimerkissä säännöskohtaisissa perusteluissa sivulla 71 on yksinasuvan tuloarja 690 euroa/kk, kun se taulukossa on 588 euroa/kk ja samoin tuloarjaa koskevan 3 momentin perusteluissa sivulla 70. Tältä osin esitysluonnosta on syytä korjata.

10 f § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään tulosidonnaisten asiakasmaksujen perusteena olevien tulojen huomioimista yhdenmukaisin perustein. Esitetty linja selkeyttäisi asiakasmaksun määrittelyä.

10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa

Viitaten 10 f §:n kohdalla pykälästä annettuun kommenttiin myös vähennysten osalta linja selkeytyisi yhdenmukaisen sääntelyn myötä.

10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut

Ehdotettu tukipalveluiden ja asumispalveluun liittyvien palvelujen sääntely lain tasolla selkeyttäisi asiakasmaksujen määräämistä ja vähentäisi päällekkäisten maksujen perimisen mahdollisuutta. Sääntely olisi tarpeellinen asiakkaan oikeusturvan kannalta. Asiakkaan asemaa kohentaisi myös mahdollisuus alentaa tai jättää perimättä tukipalvelusta ja asumispalveluun liittyvistä palveluista perittäviä maksuja.

Pykälää olisi syytä täsmentää lisäämällä sanat "asiakassuunnitelmaan kirjatuista" seuraavasti: "...lisäksi kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan kirjatuista erillisistä..."

10 i § Laskennallinen metsätulo

Ehdotettu muutos säätää jatkossa laskennallisesta metsätulosta lain tasolla on perusteltu. Jatkossa metsätulo huomioitaisiin kaikissa tulosidonnaisissa maksuissa, kun aiemmin se on otettu huomioon asetuksen perusteella jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun ja pitkäaikaisen laitoshoidon palvelun maksuja määrättäessä. Tämä on yhdenmukainen huomiointi suhteessa kaikkiin maksukyvyyn mukaan määrytyviin maksuihin.

10 j § Maksun määrääminen ja tarkistaminen

Katso 2 b §:ään annetun kommentin toinen kappale.

10 k § Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Palvelun keskeytyksien määrittelemine lain tasolla on hyvä uudistus.

11 § Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Voimassa oleva 11 §:n 1 momentti velvoittaa alentamaan maksua tai jättämään sen kokonaan perimättä, jos se vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä. Säännösehdotuksen 1 momentti velvoittaa arvioimaan jo maksua määrättäessä voimassa olevaa säännös-

tä selvemmin, vaarantaisiko maksun periminen asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon edellytyksiä.

Koska maksun alentaminen on ensisijaista suhteessa viimesijaiseen toimeentulotukeen, on selvyuden vuoksi hyvä, että asiasta on nimenomainen säännös pykälän ehdotetussa 2 momentissa ja että 3 momentissa on säädetty velvollisuus ilmoittaa asiakkaalle oikeudesta maksun alentamiseen. Pykälässä olisi syytä säätää erikseen siitä, että maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä tulisi antaa hallintolain mukainen valituskelpoinen päätös huolimatta siitä, että päätöksentekovelvollisuus on mainittu pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa. Yksityiskohtaisista perusteluista tulisi korvata virheellinen ilmaisu "alentamatta" ilmaisulla "alentamisesta" sivulta 79.

Säännöksen muuttaminen aikaisempaa velvoittavammaksi sekä kunnalle pykäläehdotuksen 4 momentissa asetettu informointivelvollisuus tulisi lisäämään asiakasmaksujen alentamista ja perimättä jättämistä koskevia päätöksiä. Tästä seuraisi asiakasmaksutuottojen väheneminen.

Pykäläehdotuksen 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä, jos maksun periminen vaarantaisi asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden tai muun elatusvastuun toteuttamista. Muun elatusvastuun määrittely esitysluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi tärkeää lain soveltamisen kannalta.

Lainsoveltajan kannalta lainvalmistelijan olisi edelleen selvennettävä asiakasmaksun antamista ja perimättä jättämistä koskevaa säännösehdotusta. Miten tulisi toimia esimerkiksi niissä tilanteissa, kun asiakkaan toimeentulon edellytykset vaarantuvat tosiasiallisesti esimerkiksi hyvin suurista asumismenoista eikä asiakasmaksuista, mutta käytännössä toimeentulon edellytysten vaarantuminen ilmenee asiakasmaksun määräämisen yhteydessä? Toimeentulotuessa on säännelty hyväksyttävät asumismenot, mutta vastaavaa sääntelyä ei ole asiakasmaksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta.

13 § Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Esitysluonnoksessa esitetään laajennettavaksi laittomasti maassa olevien henkilöiden maksuttomia palveluja. Näitä palveluja ovat eräät tartuntatautilaissa tarkoitetut rokotukset sekä yleisvaarallisen tartuntataudin kiireellinen hoito ja raskaana olevien HIV-positiivisten terveydenhuolto. On perusteltua säätää asiasta laissa erityisesti kansanterveydellisistä syistä.

14 § Tulojen, korvausten ja saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle

Ei kommentteja.

14 a § Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Säännöksen 1 momentti mahdollistaa sanamuotonsa mukaisesti sen, että kunnalla olisi jatkossa oikeus saada asiakkaan taloudellista asemaa koskevat ja asiakasmaksun suuruuden määrittämistä varten tarvittavat tiedot suoraan siinä mainituilta toimijoilta. Tämä edistäisi heikoimmassa asemassa olevan asiakaskunnan asiakasmaksun määrittämistä palvelun alkuvaiheessa, jolloin takautuva laskutus vähenisi.

Lainvalmistelijan harkintaan jää, katsooko se aiheelliseksi lisätä 1 momentissa tietoja antamaan veloitettuihin toimijoihin tekijänoikeusjärjestöt.

Säännösehdotuksen 3 momentin mukaan pyyntö asiakkaan taloudellista asemaa koskevan tiedon saamisesta rahalaitokselta edellyttää lautakunnan nimeämän viranhaltijan päätöstä. Säännökseen olisi syytä lisätä, että kyseiseen viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua. Asiaa koskee korkeimman hallinto-oikeuden (KHO:n) 30.11.2006 antama päätös (2006:92), jossa oli kyse muun muassa oikeudesta hakea muutosta sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuun viranhaltijan päätökseen pyytää asiakkaan taloudellisia tietoja rahalaitokselta toimeentulotukea koskevassa asiassa. KHO katsoi, että kyseessä on valituskelpoinen ratkaisu.

15 § Muutoksenhaku

Säännösehdotusta esitetään täydennettäväksi sen 1 momentin osalta siten, että siinä viitattaisiin niihin pykäliin, joissa säädetään maksua koskevasta päätöksestä ja laskusta. Lisäksi 1 momenttiin tulisi lisätä oikeus muutoksenhakuun 14 a §:n 3 momentissa säädetystä päätöksestä.

Esitysluonnoksen kohdassa 2.2.5 sivulla 25 on todettu ”Mainitussa asiakasmaksulain momentissa (tarkoittaen voimassa olevaa 15 §:n 2 momenttia) säädetään valitusluvasta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ...” Mainitussa 15 §:n 2 momentissa ei säädetä valitusluvasta, vaan oikeudesta hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen. Esityksen perusteluja olisi syytä täsmentää tältä osin.

Esityksen 14 §:ssä ehdotetaan tulojen, korvausten tai saamisten perimistä kunnalle ajalta, jolloin asiakas saa tehostettua palveluasumista, perhehoitoa tai laitoshoidoa. Perimisestä on tehtävä ehdotuksen 15 §:n mukaan oikaisuvaatimuskelpoinen päätös. Oikaisuvaatimukseen annettusta päätöksestä asiakkaalla on oikeus valittaa hallinto-oikeuteen.

Kansaneläkelain 63 §:n 1 momentin mukaan hakijalle on annettava kirjallinen päätös, kun etuus maksetaan asiakasmaksulain 14 §:n perusteella kunnan toimielimelle. Lain 77 §:n 2 momentti oikeuttaa Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymättömän valittamaan päätöksestä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan ja lautakunnan päätökseen tyytymätön voi valittaa siitä vakuutusosoikeuteen. On mahdollista, että hallinto-oikeus ja vakuutusosoikeus antavat keskenään ristiriitaiset päätökset. Asia lienee syytä ottaa huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

Muuta huomioitavaa

Lainmuutoksen voimaantulo 1.1.2021 ei ole realistinen ottaen huomioon aika, joka tarvitaan pelkästään muutoksen edellyttämään henkilöstön koulutukseen, ohjeiden laatimiseen ja asiakastietojärjestelmien muuttamiseen. Lisäksi esimerkiksi 2 a §:stä aiheutuisi tarve uusien ostopalvelusopimukset sekä laskutusjärjestelmien tekninen päivitys, joten aikataulu toimeenpanon suhteen on liian tiukka ottaen myös huomioon, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala järjestää palveluita merkittävässä määrin ostopalveluina. Ostopalveluina järjestetään paljon pitkäaikaista asumispalvelua, jota koskevan uuden sääntelyn toimeenpano vaatisi aikaa."

Käsittely

Lakimies Harri Lehtonen ja asiakasmaksupäällikkö Ulla Hautamäki olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.2.2020, liite, lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta
- 2 Lausuntopyyntö 12.2.2020, liite, lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (henkilötiedot suojattu)
- 3 Lausuntopyyntö 12.2.2020, liite, luonnos HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (suomi)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.03.2020

Asia/3

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lakimies Harri Lehtonen ja asiakasmaksupäällikkö Ulla Hautamäki ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 10.3.2020 mennessä hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.2.2020, liite, lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta
- 2 Lausuntopyyntö 12.2.2020, liite, lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (henkilötiedot suojattu)
- 3 Lausuntopyyntö 12.2.2020, liite, luonnos HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (suomi)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano